

De fundamentele vrijheid om te discrimineren

De vrijheid om te discrimineren is de fundamenteelste van alle vrijheden, vindt Matthias Storme, hoogleraar Vergelijkend Recht aan de KU Leuven en de Universiteit van Antwerpen. Zonder die vrijheid bestaan de meeste andere fundamentele vrijheden volgens hem gewoonweg niet. “Zodra homofobie¹ een misdrijf is, leven we in een totalitaire staat. Een discriminatieverbod voor burgers is een totalitaire aanslag op de democratie.”

Lees het artikel van Storme en beantwoord de daaronder gestelde vragen.

Het nieuwe totalitarisme

De ontwikkeling van onze vrijheden is niet rechtlijnig geweest, nooit definitief verworven, en regelmatig bedreigd door andere maatschappelijke ontwikkelingen. In de twintigste eeuw geschiedde dat hoofdzakelijk in verschillende vormen van totalitarisme die aan de macht zijn gekomen: het bolsjewisme en het nationaal-socialisme. Vandaag gebeurt dat door een nieuwe vorm van totalitarisme, een nieuwe intolerante religie: de *eureligie* van de non-discriminatie.

Voor het behoud van onze vrijheden moeten we dus het totalitarisme bestuderen. En al is hét totalitarisme niet te vatten in een enkele definitie of een vast stel kenmerken, toch zijn er constanten: een eenduidige hiërarchie van de macht, de verwerping van meer dan één legitimiteit *en* van het onderscheid tussen recht en moraal, een overheid die de burger verplicht het door die overheid gedefinieerde goed na te streven, enzovoort.

Het tegendeel van het totalitarisme moet bovenal gezocht worden in een bereidheid om ‘geleed’ te denken, om twijfel en dus debat voldoende ruimte te geven, om geen enkele ontwikkeling als onomkeerbaar te beschouwen of te propageren, om te aanvaarden dat er niet maar één richting is waarin goede mensen kunnen marcheren.

Tolerantie als sleutelbegrip

Het sleutelbegrip van onze westerse ervaring hierin is tolerantie: “een kwaad wordt getolereerd omdat het bestrijden ervan een groter kwaad is dan het verdragen ervan”. Tolerantie balanceert op het slappe koord tussen enerzijds de klassieke intolerantie (racisme en vreemdelingenhaat, ideologische haat, enzovoort) en anderzijds de perversie (verdraaiing) van de tolerantie in antitolerantie (als men oplegt om alles wat men moet tolereren ook goed te vinden en men dus de mogelijkheid verbiedt om datgene wat men moet tolereren kwaad te vinden). Bij deze perversie wordt de verdediging van eigen opvattingen gecriminaliseerd: je mag je eigen cultuur niet verdedigen, want dat is xenofobie², je mag geen negatieve persoonlijke opvattingen hebben over homo’s, want dat is homofobie, je mag de christelijke godsdienst niet beter vinden dan de islam, want dat is islamofobie. En al deze vormen van ‘fobie’ zouden laakbaar en onacceptabel zijn.

De democratische samenleving

In onze westerse democratie werd de tolerantie geïnstitutionaliseerd in de vorm van fundamentele vrijheden. Dit vergde de ontwikkeling van een burgerlijke samenleving en een complex evenwicht: een geweldmonopolie voor de overheid, als keerzijde het legaliteitsbeginsel, dat het de overheid verbiedt anders te beslissen dan aan de hand van vooraf bepaalde, voor iedereen gelijk geldende algemene regels, en als toevoegsel de instelling van fundamentele vrijheden. Deze vrijheden zijn niet alleen of zelfs niet op de

¹ *Homofobie*: letterlijk: angst voor homo’s; negatief oordeel over homo’s.

² *Xenofobie*: letterlijk: angst voor vreemdelingen; negatief oordeel over vreemdelingen.

eerste plaats individuele subjectieve rechten, maar maatschappelijke instellingen, waarbinnen individuen juist op een andere manier dan door het recht tot hun recht kunnen komen: door de vrijheid om gezamenlijk, in maatschappelijke verbanden en instellingen, aan zingeving (cultuur), betekenisoverdracht (onderwijs), zorg en solidariteit te doen.

Maar de voorwaarden van deze vrijheden – zowel het onderscheid tussen recht en ethiek (fatsoen) als het onderscheid tussen overheid en burgerlijke samenleving (overheidssector en privé-sector) – komen vandaag in Europa steeds meer in gevaar.

Onderscheid tussen recht en fatsoen

Een op vrijheden gebouwde democratische samenleving vereist allereerst een onderscheid tussen recht en moraal. Dit omvat dat je tolereert wat de meerderheid onfatsoenlijk vindt en dat je onfatsoenlijk mag vinden wat de meerderheid in rechtsregels toelaat of zelfs bevordert. Die tolerantie ontbreekt niet alleen als traditioneel onfatsoenlijk geachte gedragingen en meningen worden verboden, ze ontbreekt ook als het verboden wordt om gedragingen die wettelijk toegestaan worden, als immoreel te bestrijden met geweldloze middelen.

Het radicaalst is de vrijheid van geweten: een democratische overheid heeft misschien het recht om binnen bepaalde grenzen ons gedrag te reguleren, ze heeft niet het recht om onze gedachten te koloniseren. De motieven van de burgers kunnen in een democratische samenleving dan ook geen grond zijn voor bestraffing (iets anders, en wel relevant, is natuurlijk of bepaalde gedragingen opzettelijk of door nalatigheid zijn begaan).

Ook de vrijheid van meningsuiting moet absoluut zijn. Een samenleving die de mens als een wezen met vrije wil erkent, kan onmogelijk een uiting die zou aanzetten tot een onwettige gedraging zonder daartoe te dwingen, met die onwettige gedraging gelijkstellen – laat staan dat men nog van een democratische samenleving kan spreken wanneer het aanzetten tot onfatsoenlijke maar op zich niet onwettige gedragingen kan worden gestraft.

Wat in het debat vaak ontbreekt, is het onderscheid tussen wat ethisch verantwoord is en wat juridisch getolereerd wordt en het besef dat de vrijheid van meningsuiting in wezen de vrijheid is om ook de meest onfatsoenlijke meningen te uiten. Een onfatsoenlijke meningsuiting verbieden via een wet of rechter is in alle gevallen een groter kwaad dan die meningsuiting zelf, voor zover het louter om een meningsuiting gaat.

Natuurlijk geldt diezelfde vrijheid dan ook voor de tegenstanders die de eerste mening onfatsoenlijk vinden. Iedereen heeft het recht om Rocco Buttiglione³ homofoob te noemen, net zoals ik het recht heb om iemand die het woord homofobie gebruikt een intolerante en gevaarlijke fobomaan te noemen. Maar zodra homofobie een misdrijf is, leven we in een totalitaire staat.

Het is met name van het grootste belang dat burgers de rechtsregels in vraag mogen stellen, ook als die zouden zijn gesacraliseerd tot mensenrechten. Deze vrijheid bestaat in het Belgische en Europese regime niet meer. Het Hof te Gent oordeelde dat het loutere feit in het openbaar te pleiten voor een discriminerende wetswijziging al een misdrijf is. Een voorbeeld van deze sacralisering vinden we ook in de Europese grondwet, waarin de bepaling staat dat geen van die rechten en vrijheden gebruikt mogen worden om ook maar één ervan af te schaffen of te beperken. Als je weet wat er intussen allemaal tot mensenrecht gepromoveerd is, zoals het recht op betaalde vakantie, dan betekent dit dat na goedkeuring van die grondwet

³ In 2004 voorgedragen door Italië als eurocommissaris. Werd afgewezen vanwege zijn uitlatingen dat homoseksualiteit zondig en een ziekte zou zijn.

er geen vrijheid van meningsuiting meer is om het recht op betaalde vakantie aan te vallen. Die éne bepaling is al voldoende om die grondwet te verwerpen, omdat ze een nieuwe vorm van totalitarisme, een nieuwe theocratie bekrachtigt.

Perverse identificatie van recht en moraal

Het onderscheid tussen recht en moraal is niet alleen een voorwaarde voor de grondvrijheden, maar ook voor het ethisch debat en voor het morele handelen zelf. Streven naar een samenvallen van recht en moraal leidt ertoe dat te veel fatsoensregels tot dwingende rechtsregels worden verheven, wat het morele debat verstikt. Het leidt er, omgekeerd, ook toe dat niet afdwingbaar gestelde fatsoensregels elke morele aanspraak verliezen. Het is wezenlijk dat de burgerlijke overheid een legitimiteit bezit die niet gereduceerd wordt tot haar conformiteit met de moraal. Een rechtsorde die onfatsoenlijke en zelfs immorele meningen en zelfs gedragingen tolereert, realiseert ook een complexere moraal dan de simplistische moraal die van oordeel is dat alles wat onfatsoenlijk is ook door rechters en inquisiteurs moet worden bestreden.

Perverse gelijkschakeling van burgerplicht met overheidsplicht

Even fundamenteel is het onderscheid tussen het handelen van de overheid en dat van de burger in de *civil society*. De overheid mag niet discrimineren, moet voor elk onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording geven, omdat de wet ook wordt opgelegd aan wie er niet mee instemt. Zonder die terughoudendheid is een democratie niets meer dan een dictatuur van de meerderheid. De burger heeft níét de monopoliepositie van de overheid; in een niet-totalitaire staat heeft de burger géén algemene verplichting om zijn keuzes te rechtvaardigen, maar persoonlijke vrijheden. Wezenlijk is dat er wel externe grenzen kunnen zijn aan die vrijheden, maar dat men daarbinnen het gebruik van die vrijheid níét hoeft te rechtvaardigen; de vrijheid zelf is immers precies de rechtvaardiging. Daarom is een discriminatieverbod voor burgers een totalitaire aanslag op de democratie. Of anders gezegd: de vrijheid om te discrimineren is het wezen van elke fundamentele vrijheid en dus de meest fundamentele vrijheid.

Redenen tegen een discriminatieverbod

1. Volgens artikel 2 van de antidiscriminatiewet is discriminatie “elk verschil in behandeling – ook indien ogenschijnlijk neutraal – dat niet objectief en redelijkerwijze wordt gerechtvaardigd”. Het verbod daarop in elke handelwijze in het sociale leven houdt dus per definitie de verplichting in voor eenieder om elke handeling die personen verschillend behandelt – in welk opzicht ook! (de limitatieve lijst van verboden discriminatiegronden werd door het Arbitragehof immers uit de wet geschrapt als zelf discriminerend) – objectief en redelijkerwijze te rechtvaardigen. Dat is niets minder dan gewoon de afschaffing van de persoonlijke vrijheid, omdat de kern ervan precies is dat men binnen bepaalde grenzen zijn handelen níét objectief en redelijk moet verantwoorden jegens de overheid. Als die vrijheid enkel mag worden gebruikt om door de overheid objectief en redelijk geachte keuzes te maken, dan wordt de burger gereduceerd tot een orgaan van de totale staat.

2. Een algemeen discriminatieverbod is een aanslag op het legaliteits- en zekerheidsbeginsel en een onverantwoorde verschuiving van macht van het volk en zijn vertegenwoordigers naar de rechter. De beperking die zo'n verbod oplegt aan de vrijheid is van een totaal andere aard dan de beperking van vrijheden door de rechten van derden. Ze strekt er niet toe rechten te beschermen die een derde al heeft jegens zijn medeburger, zoals het recht op eigen leven, de integriteit van zijn lichaam, persoonlijke vrijheid, eigendom, familiale intimiteit, persoonlijke eer. Die rechten heeft men ongeacht de handelwijze van de discriminerende medeburger. Onder de beperkingen ook een recht op gelijke behandeling plaatsen, is een pervertering van het legaliteitsbeginsel: dat beschermt geen recht van derden, maar creëert een onbepaald

aantal rechten op 'hetzelfde' van alle burgers jegens alle andere. Een fundamentele vrijheid nu is juist de vrijheid om onderscheiden te maken die ingaan tegen de heersende opvatting; wanneer die zaken als geslacht, afkomst en godsdienst voor een bepaalde handeling niet relevant acht, is de fundamentele vrijheid dus in wezen die om dat wél relevant te vinden.

3. Nog afgezien van het bezwaar dat de regels inzake 'objectieve en redelijke verantwoording' eigenlijk eerst door de rechter worden opgesteld, is er het bezwaar dat vele zaken die een bepaalde rechter in een juridisch proces niet objectief en redelijk verantwoord vindt, dat perfect wel kunnen zijn. Ongelijk loon voor gelijk werk, bijvoorbeeld, is een onderscheid dat zonder twijfel onder de Europese en Belgische regels als discriminerend geldt en dus verboden is. Is het echt onaanvaardbaar een werknemer die deeltijds werkloos is, evenveel te betalen als een voltijdse? Beiden hebben toch min of meer dezelfde behoeften en noden? Waarom zou betalen volgens behoeften onredelijker zijn dan betalen volgens prestatie? Het is onaanvaardbaar als de overheid dit zou opleggen, door de invoering van het communisme, maar het is even onaanvaardbaar om het te verbieden.

Tallose menselijke deugden zijn niet te herleiden tot een objectieve en redelijke verantwoording. Medemenselijkheid, vriendschap, vrijgevigheid, loyaliteit en trouw. Moed, medelijden, dankbaarheid, humor. In ons op antidiscriminatie gebaseerde regime worden deze deugden verbannen naar de strikte privé-sfeer en verdacht gemaakt. In het sociale leven is enkel nog plaats voor redelijke verantwoording. Zouden de zwakkeren nood hebben aan koele, objectieve en rationele non-discriminatie of aan medemenselijkheid, betrokkenheid en gevoelens die juist discriminerend zijn zoals sympathie, vriendschap, vrijgevigheid? De antidiscriminatie wet strekt dan ook helemaal niet tot bescherming van de zwakkeren, maar is “een instrument om binnen de sociale sfeer een verregerende uniformisering door te drukken tegen allerlei traditionele onderscheidingen in (...) vanuit abstracte, rationalistische ideeën zoals de mensenrechten” (Herman De Dijn in *Tertio* 2002).

4. Alleen door een vrijheidsruimte te scheppen waarbinnen mensen het recht hebben om te discrimineren kunnen menselijke deugden tot hun recht komen, kunnen mensen aan zingeving, betekenisoverdracht, identiteitsbeleving, zorg en solidariteit doen. Onder het mom van moraliteit promoot de antidiscriminatie-ideologie het amorele handelen en bant ze zingeving en betekenisoverdracht. Wanneer liefde, vriendschap, trouw, alles wat zin en waarde geeft in het leven, enkel op een redelijke en objectieve verantwoording berust is het allemaal waardeloos. Discriminatie is aldus de stap vooruit uit de onverschilligheid die onze samenleving verkilt.

5. Een discriminatieverbod institutionaliseert het wantrouwen in openbare intermenselijke relaties. Het is een bron van verzuring. Iedereen de mogelijkheid geven om elke sociale handeling van een medeburger in vraag te stellen als onrechtmatig, ondermijnt de bereidheid van mensen om nog openbaar te ageren. Het maakt een open omgang met vreemden onleefbaar en bevordert contactvermijndend gedrag, niet-openbare circuits voor meningsuitingen, goederen en diensten. Het bedreigt de *open society* en versterkt de *Vier-Augen-Gesellschaft*. De zwakkeren zijn de verliezers: zij hebben het meest nood aan een publieke sfeer die gebaseerd is op een hele reeks menselijke waarden zonder “redelijke en objectieve verantwoording”. Zij hebben er het meest nood aan dat sociaal handelen niet alleen geschiedt met mensen die ze al kennen. Zonder discriminatievrijheid is er geen *open society* waarbinnen zij eerst kansen kunnen krijgen.

6. Ten slotte is een discriminatieverbod in private verhoudingen een schoolvoorbeeld van een maatregel die door een bepaalde ideologie is uitgedacht om maar in één bepaalde ideologische richting te worden gebruikt. Daarom werd het verbod op discriminatie wegens politieke

overtuiging níét in de antidiscriminatiewet opgenomen, inperking die volgens het Arbitragehof zelf discriminerend was. We zitten in een regime waar partijen daadwerkelijk discrimineren tegen andersdenkenden onder het mom dat deze laatsten zouden aanzetten tot discriminatie. Indien de regels onpartijdig zouden worden toegepast, zouden ze dus eerst op de auteurs zelf moeten worden toegepast. Wanneer gaat men de subsidies afnemen van al die partijen die de vele wetten gestemd hebben die door het Arbitragehof werden vernietigd als strijdig met het discriminatieverbod? Wanneer gaat men de partijen die bewezen hebben dat ze liberticide zijn straffen in plaats van diegene aan wie alleen maar die intentie wordt toegeschreven door hun tegenstanders?

Matthias Storme

Bron (bewerkt): De Standaard, 5 februari 2005

Vragen

- A Onder het kopje 'Onderscheid tussen recht en fatsoen' stelt Storme: "Een op vrijheden gebouwde democratische samenleving vereist allereerst een onderscheid tussen recht en moraal." Leg deze stelling uit.
- B Onder het kopje 'Onderscheid tussen recht en fatsoen' stelt Storme dat het recht op vrijheid van meningsuiting absoluut is en dat je dus zelfs de meest onfatsoenlijke mening moet kunnen uiten. Vergelijk onderstaand artikel van Theo van Gogh met een reactie van een lezer. Wie geef je gelijk? Geef een beargumenteerd antwoord.

Mag ik dit zeggen?

Mij kunnen geen blinde sjeiks genoeg naar Allah's heerlijkheid geholpen worden en ik vraag me af of er iemand is die durft vol te houden dat Israël veiliger zou zijn geweest als Yassin was blijven leven. Maar Israël - dat zichzelf terecht verdedigt - zal vroeg of laat de zee in worden gedreven. En de wereld zal instemmend toekijken, want zo wordt een oude rekening - die open stond sinds 1945 - vereffend. Hamas weet dat en mag zich daarom verheugen in de steeds minder heimelijke sympathie van Europa. Mag ik dit zeggen?

Volgens Harry van Bommel, Kamerlid van de SP, zaai ik haat en drijf moslimjongeren in de armen van ronselaars voor de Heilige Oorlog. Harry zei dit voor de microfoon van de Nederlandse Moslim Omroep. Hij wordt hierin gesteund door de AIVD en 't is voor een vredelievend parlementariër wiens partij jarenlang de concentratiekampen onder Mao heeft verdedigd als 'noodzakelijk', vast een hele eer om een geheime dienst aan z'n zijde te vinden. Zo komt een pleiter voor censuur van morgen vandaag al op z'n pootjes terecht. Mag ik dit zeggen?

Volgens Boris Dittrich, het zalvende glijmiddel van D'66, mag Ayaan Hirsi Ali de Profeet der muzelmannen geen 'pedofiel' noemen. Maar als ik de deskundigen goed

begrepen heb, was Aisja negen toen ze mee de woestijn in werd meegenomen, uitgehuwelijkt aan een vieze oom die zich Mohammed noemde. Zou een verkrachter van kleine meisjes volgens Dittrich eezamer zijn als 'ie de Koran op z'n geweten heeft? Ook Dittrich beroept zich op de AIVD. Er zit geen verschil in de georkestreerde campagne die D'66 nu tegen Ayaan leidt en de hetze tegen Fortuyn. Ik ben benieuwd wanneer Anne Frank ten tonele zal worden gevoerd. Jammer dat Ayaan lijfwachten heeft, maar 't komt heus wel goed. Mag ik dit zeggen?

Dat ze bij de PvdA woorden gebruiken als 'deportatie' (Pronk) en 'op transport stellen' (Melkert) als 't gaat om uitgewezen asielzoekers, komt omdat ze bij die partij niet zo goed weten waar de Tweede Wereldoorlog over ging. Vermoedelijk wordt die onwetendheid veroorzaakt doordat het geschiedenisonderwijs onder partijgenoot Van Kemenade met veel gebabbel over 'spreiding van kennis' is afgeschaft. De meneer uit Iran die laatst met veel bombarie z'n mond en ogen dichtnaaide, schijnt nu toch veilig terug te keren naar zijn vaderland. Het lijkt erop dat de media prompt een stuk minder gretig zijn om deze patiënt als slachtoffer van Verdonk af te schilderen. In de krant stond dat er een wethouder uit Zaandam meegaat om de oplichter te begeleiden. Ik ben altijd te porren voor amusement op tv; moet onze asielzoeker niet nogmaals z'n mond en ogen dichtnaaien opdat wethouder in z'n beste Iranees de douane dáár te woord kan staan?

In Iran begroeten ze de verloren zoon vast met vreugde; weer een abbonementhouder op paviljoen 7 erbij. Allah is groot. Maar het zou verdrietig zijn als de Nederlandse echtgenote van deze circusartiest alleen moest achterblijven. Misschien kan Mevrouw in dat onverhoopte geval een cursus Naald & Draad gaan geven in het belendende asielzoekerscentrum; oogjes dicht, snaveltjes toe. Opdat onze 'gedeporteerden' (Pronk) toch maar niet 'op transport' (Melkert) zullen worden gesteld. Mag ik dit zeggen?

Volgens de AIVD en Harry van Bommel mag ik dit allemaal niet zeggen. Want mede dankzij mij zal de Vijfde Colonne van de geitenneukers binnenkort in een wanhopige schreeuw om 'respect' uw en mijn kinderen met gifgas, ziektes en atoombommen bestoken. Da's logisch, hè?

Twintig jaar geleden draaide overal in de beschaafde wereld een film van Monty Python, *The Meaning of Life*. In die film werd het christelijk geloof, compleet met een nep-Heiland die jubelend aan het kruis een opgewekt liedje zong, volstrekt belachelijk gemaakt. Ik vermoed dat een soortgelijk geval over de smarten van Allah nu niet meer gemaakt, laat staan vertoond zou kunnen worden. Met dank aan onze multiculturele samenleving. Maar ik denk niet dat ik dit mag zeggen.

Opmerking: Later corrigeert Van Gogh de verschrijving dat hij de film 'The meaning of life' noemt. De juiste titel van de film moet zijn: 'The life of Brian'.

Reactie van een lezer op bovenstaande column van Van Gogh

Deze man is jarenlang bezig met het schrijven van columns waarin hij de Islam en moslims publiekelijk vernedert en uitscheldt. Zijn columns verschijnen af en toe in de gratis krant van *Metro*. Zo schrijft hij leugens en verhalen over moslims die niet door de beugel kunnen.

Moslims zijn in het algemeen tolerant en geduldig, maar wij kunnen deze man niet meer toelaten om telkens haat en agressie jegens moslims te verspreiden zonder daar straffeloos ervan af te komen.

Wij moslims hebben nooit eerder op zijn uitspraken openlijk gereageerd dankzij ons geduld. Maar het geduld is nu OP! Wij zijn het zat!

In de krant van donderdag noemt hij de Profeet Mohammed, vrede zij met hem, een "vieze oom" en een "verkrachter"!

Als moslims protesteren wij fel tegen zulke uitspraken die in onze gemeenschap veel schade kunnen toebrengen!

Men kan niet verwachten dat wij hierop zwijgen. Dit gaat te ver! Wij zijn kwaad en het is ons recht om kwaad te worden! Teken deze petitie onderaan en steun dit protest.

Zodra wij voldoende handtekeningen hebben verzameld, worden deze overgedragen aan de Tweede Kamer, aan de AIVD en aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Bron: Metro, 18 maart 2004

- C Onder het kopje 'Onderscheid tussen recht en fatsoen' (onderaan) stelt Storme: "Die éne bepaling is al voldoende om die grondwet te verwerpen, omdat ze een nieuwe vorm van totalitarisme, een nieuwe theocratie bekrachtigt." Leg deze stelling in eigen woorden uit.

- D Onder het kopje ‘Perverse identificatie van recht en moraal’ Stelt Storme: “Het onderscheid tussen recht en moraal is niet alleen een voorwaarde voor de grondvrijheden, maar ook voor het ethisch debat en voor het morele handelen zelf.” Leg deze stelling (volledig) uit, in eigen woorden.
- E Onder het kopje ‘Perverse gelijkschakeling van burgerplicht met overheidsplicht’ stelt Storme: “Wezenlijk is dat er wel externe grenzen kunnen zijn aan die vrijheden.” Geef met argumenten aan welke externe grenzen volgens jou aan die vrijheden gesteld kunnen worden.
- F Onder het kopje ‘Redenen tegen een discriminatieverbod’ stelt Storme: “Onder de beperkingen ook een recht op gelijke behandeling plaatsen, is een pervertering van het legaliteitsbeginsel.” Ben je het eens met deze stelling. Leg uit waarom wel/niet.
- G Onder hetzelfde kopje (reden 4) stelt Storme: “Alleen door een vrijheidsruimte te scheppen waarbinnen mensen het recht hebben om te discrimineren kunnen menselijke deugden tot hun recht komen, kunnen mensen aan zingeving, betekenisoverdracht, identiteitsbeleving, zorg en solidariteit doen.” Welke vrijheden binnen deze “vrijheidsruimte” zijn nodig om aan “zingeving, betekenisoverdracht, identiteitsbeleving, zorg en solidariteit” te kunnen doen, en waarom zou het recht om te discrimineren een fundamenteel recht zijn om deze vrijheden werkelijk gestalte te kunnen geven?
- H In hoofdstuk 1 wordt de casus van ‘de Haagsche Lounge’ (casus 6) besproken. Vind je dat volgens de theorie van Storme deze vorm van discriminatie ook geaccepteerd moet worden? Leg uit waarom wel/niet.